

Harrera ehundu

Euskadin atzerritarrei harrera egiteko tokiko politikak diseinatzeko eskuliburuaren
DOKUMENTU LABURTUA

Erantzukizun publikoa, integraltasun-bokazioa eta oinarri komunitarioa

EUDEL

EUSKADIKO UDALEN ELKARTEA
ASOCIACIÓN DE MUNICIPIOS VASCOS

 biltzen

Gizarteratzea eta Kulturarteko Bizikidetzaren Euskal Zerbitzua
Servicio Vasco de Integración y Convivencia Intercultural

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

ONGIZATEA, GAZTERIA ETA
ERRONKA DEMOGRAFIKO SAILA
DEPARTAMENTO DE BIENESTAR,
JUVENTUD Y RETO DEMOGRÁFICO

MIGRAZIORAKO
EUSKAL
ITUN SOZIALA

PACTO SOCIAL
VASCO PARA
LA MIGRACIÓN

AURKIBIDEA

1. Sarrera.....	2
2. Euskadiko udalerrietan atzerritar jatorriko pertsonen harrera egiteko printzipio orokorrak.....	4
3. Testuinguru arauemaile eta instituzionala.....	6
4. Kontzeptu eta ikuspegiak.....	8
5. Tokiko harrera-politika bat diseinatzeko urratsak.....	17

Laster, Atzerritarrek Espainian dituzten eskubide eta askatasunei eta atzerritar horiek gizarteratzeari buruzko 4/2000 Lege-erregelamenduaren erreforma iragarriko da. Erreforma horrek, ziurrenik, eskuliburuaren edukian doikuntzak egitea eskatuko du, baina ez dute zalantzan jartzen haren egokitasuna edo ikuspegia. Ildo horretan, Biltzenek, prozesua erraztu duen Eusko Jaurlaritzaren integrazioarako eta kulturen arteko bizikidetzarako zerbitzuak, eguneratu egingo du eskuliburua.

1. Sarrera

"Euskadin atzerritarrei harrera egiteko tokiko politikak diseinatzeko eskuliburua" EUDEL-Euskadiko Udalen Elkarreak eta Eusko Jaurlaritzak elkarrekin egindako prozesu baten emaitza da. Prozesu horretan, hiru lurralde historikoetako 19 udalek* eta mankomunitateek hartu dute parte.

Halaber, prozesuaren eta edukiaren metodologia Biltzen zerbitzuko teknikariek egin dute, hau da, Eusko Jaurlaritzako Ongizatea, Gazteria eta Erronka Demografikoko Sailari atxikitako gizarteratzea eta kulturarteko bizikidetzaren euskal zerbitzukoek.

Eskuliburua EUDELeko Batzorde Eragileak onartu zuen 2024ko urriaren 10ean, eta funtsean praktikara bideratutako tresna bat eskaintzea du helburu, oinarri teoriko sendoetan oinarritua eta aspalditik martxan jarri duten dozenaka udalerriren esperientziak babestua. Neurri handi batean, Harrerarako Euskal Ereduaren izendatzaile komun minimoa da, eta herritarrengandik hurbilen dauden erakundeek emaitza onak lortu dituztelako osatzen joan da.

Esperientzia horiek gure hiri eta herrietan bizi-proiektuak hasten dituzten atzerritar jatorriko pertsoneri harrera humanoa, duina eta enpatikoa eskaintzeko erantzukizun publikoa zehazten dute. Harrera hori, ziurrenik, oso aspaldikoa eta ohikoa da hainbat kultura-, filosofia- edo erlijio-jardunbidetan, giza espeziearen sorreratik egin diren desplazamendu geografiko eurak bezalako.

Nolanahi ere, tokiko erakunde publikoek indarreko legeriak esleitzen dizkien eskumenen esparruan egindako jarduerak dira, eta, ikusiko dugun bezala, erakundeen aginduari nahiz gizartearen eskaerari erantzuten diete.

Oro har eskuliburuaren zabalkundea errazteko, dokumentu laburtu hau egin da. Bertan, arau-testuinguruaren, kontzeptu-esparruaren eta, funtsezko atal gisa, beraien udalerrian tokiko harrera-politika hedatzeko interesa duten udalek egin beharreko urratsen ibilbidearen laburpena jaso da. Gainera, dokumentu laburtu honetan printzipioen dekalogo txertatu da udal-arduradun politikoentzako orientabide orokor gisa.

* Eskuliburuaren prozesuan parte hartu duten udalak:

- Azpeitiko Udala
- Barakaldoko Udala
- Bilboko Udala
- Donostiako Udala
- Durangoko Udala
- Eibarko Udala
- Elgoibarko Udala
- Ermuko Udala
- Errenteriako Udala
- Galdakaoko Udala
- Getxoko Udala
- Irungo Udala
- Oñatiko Udala
- Usurbilgo Udala
- Vitoria-Gasteizko Udala
- Zarauzko Udala
- Lea Artibaiko Mankomunitatea
- Busturialdeko Mankomunitatea
- Tolosaldea Garatzen, eskualdeko garapen-agentzia

2. Euskadiko udalerrietan atzerritar jatorriko pertsonen harrera egiteko printzipio orokorrak

Nazioarteko Zuzenbidearen hainbat tresnaren orientabideen esparruan eta Konstituzioak, Atzerritartasunari buruzko Lege Organikoak, Euskadiko Toki Erakundeei buruzko Legeak eta 3. paragrafoan zehaztuko diren plangintza-tresna autonomikoen jarraibideek ezartzen dutenaren esparruan, toki-erakundeek eskumenak dituzte migratzen duten pertsonen gizarte- edo herritar-integrazioaren arloan.

Harrera integrazio-prozesu horren lehen fasea da eta, 4. kapituluan ikusiko dugunez, harrera komunitate batera iristen diren pertsonen akonpainamendua da, herritar berriztat aitortzeaz gain, beren eskubideak eta betebeharrak modu efektiboan eskuratu eta gauzatu ditzaten. Alde horretatik, funtsezkoa da ingurune instituzional, sozial eta administratibo berria ezagutzea, helburu horretarako baliabide eta zerbitzu espezifikoen bidez.

EUDELek eta Eusko Jaurlaritzak atzerritar jatorriko pertsonak integrazeko politiken koordinazioaren arloan dituzten berezko eginkizunen esparruan, jarraian euskal toki-erakunde guztiei eskaintzen zaizkien printzipio batzuk aipatuko dira, arlo horretako erantzukizun publikoa zehazteko gidari izan daitezten.

1. ERANTZUTEA bai etortzen diren pertsonen buruzko agindu etiko bati, bai euskal gizartearen behar bati, demografiari, lanari edo zaintzari dagokienez. Atzerritar jatorriko pertsonen harrera egitea eta gizarteratzea ezinbesteko baldintza da gizarte osoaren ongizateari eusteko, eta, aldi berean, haien lekuan egongo bagina jaso nahi genukeena eskaintzea eskatzen du.
2. ONARTZEA agindu etiko horri eta euskal gizartearen beharri berari emandako erantzunak erantzukizun publikoari eragiten diola, integritasuna eta oinarri komunitarioko bokazioa duen harrera bermatzeko. Izan ere, beharrezkoa da orain arte egin denarekiko jauzi kuantitatibo eta kualitatibo bat egitea tokiko harrera-politikan.
3. Eskubideen ikuspegia APLIKATZEA, kultura artekoa, komunitarioa, genero-ikuspegia eta interseksionala, eta harrera-politikan hizkuntza-dimentsioa kontuan hartzea.
4. Tokiko eskumena GARATZEA maila anitzeko gobernantzaren harreran eta integrazioan, beste udalerrri batzuekin eta Eusko Jaurlaritzarekin koordinatuz, eta tokiko erakunde bakoitzaren arloak aktibatuz.

5. Tokiko harrera-politikak GAUZATZEA, informazioa, orientazioa eta akonpainamendua eskaintzen duten eta atzerritarren eta bertakoen arteko elkarrekintza sustatzen duten baliabide, programa eta zerbitzu espezifikoetan. Politika horiek tresna hauetan gauzatuko dira, besteak beste: errehabilitazio-planak, protokoloak eta harrera-zerbitzuak.
6. Hirugarren sektore sozialarekin eta, bereziki, migrazio-sarearekin LANKIDETZAN ARITZEA, harrera-politiken diseinuan eta inplementazioan parte-hartze aktiboa sustatuz, besteak beste, lankidetzaren publiko-sozialeko formulen bidez.
7. Zerbitzu publikoetarako (osasuna, hezkuntza, gizarteratzea, berdintasuna, euskara eta gaztelania ikastea, aisialdia, kirola, etab.) berdintasunezko sarbidea BERMATZEA, bai eta administrazio-erregularizaziorako eta errolatzerako ere.
8. Eskubideei, prestakuntzari eta gizarte- eta lan-arloko orientazio goiztiar eta pertsonalizatuari buruzko informazioa EMATEA, eskatzen duten atzerritar jatorriko pertsonen, Euskal Enplegu Sarearekin lankidetzan.
9. Harrera-politikak tratu-berdintasunerako eta diskriminaziorik ezerako tresnekin LOTZEA (adibidez, gorrotozko gertaeren aurrean tokiko protokoloak), elkarbizitzarako erreferentzia eta xenofobiaren eta arrazismoaren aurrean erantzun eraginkorra emateko mekanismoa eskainiz.
10. Familia berriro elkartzearekin, etxeko lanarekin, haurren arretarekin, indarkeria matxistekin eta abarrekin lotutako errealitate espezifikoetara ERANTZUTEA, baliabide, programa eta zerbitzu espezializatuen bidez.

3. Testuinguru arauemaile eta instituzionala

Nazioarte mailan, erreferentzia ugari egiten zaizkie nazioarteko zuzenbidearen tresnei, hala nola 2030 Agenda, Migrazio Seguru, Ordenatu eta Erregularrerako Munduko Ituna edo Errefuxiatu eta Migratzaileentzako New Yorkeko Adierazpena, itun horren aurrekoa.

Guztiak bat datoz esatean garrantzitsua dela botere publikoek printzipioak onartzea errespetuzko harrera, gizatiarra eta duina eskaintzeko; informazio egokia, eskuragarria, berariazkoa eta zabala eskaintzen dute, beren eskubideei dagokienez; eta genero-ikuspegiarekin eta ikuspegi intersektionalarekin. Era berean, migrazio-proiektuen zati handi batean motibazio nagusia lan-arloari lotuta dagoela ezin denez ahaztu, ezinbestekoa da horri buruzko informazioa sartzea, enplegua eta lan duina lortzea errazteko; betiere, arreta berezia jarritz emakumeek hala sektore feminizatuetan nola prekarioenetan eta sexuagatiko diskriminaziorako joera handienekoetan duten egoerari.

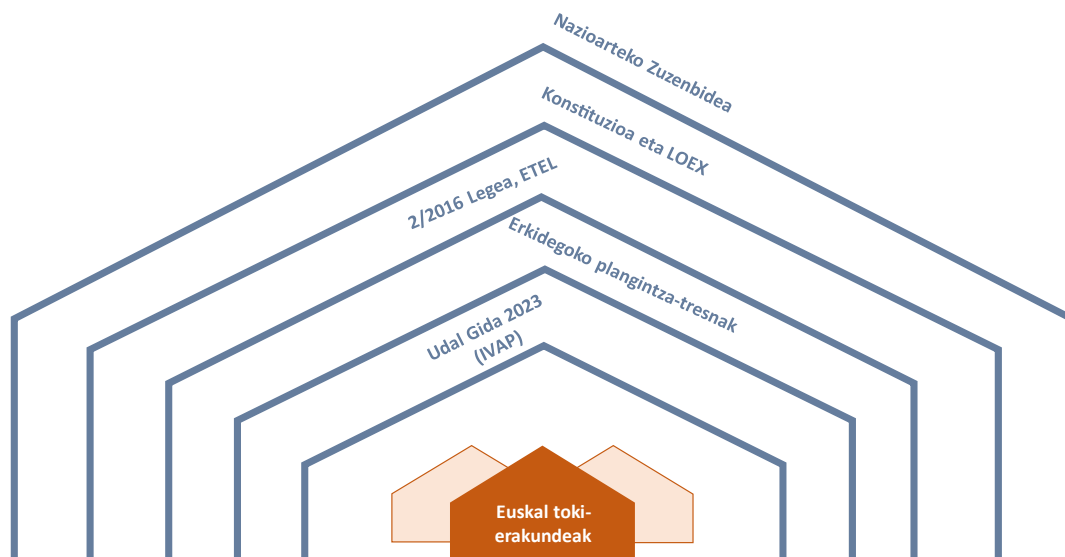
Gure testuingurura etorritz, Migrazioarako Euskal Itun Sozialak —euskal erakunde eta eragile sozial, politiko eta sindikal asko bertara atxiki direlarik— harrerari eta integrazioari buruzko konpromisoak ere zehazten ditu. Ildo beretik, Erronka Demografikorako 2030eko Euskal Estrategia, 2030eko Euskal Enplegu Estrategia edo Herritartasunaren, immigrazioaren eta asiloaren Kulturarteko VI. Plana aipatzen dira.

Legearen ikuspegitik, atzerritarrek Espainian dituzten eskubide eta askatasunei eta haien gizarteratzeari buruzko 4/2000 Lege Organikoak —aurrerantzean, LOEX— honako hauek ezartzen ditu (2 art. hir.): “Botere publikoek atzerritarrak erabat gizarteratzea sustatuko dute”; “Herri-administrazioek immigranteen eta gizarte hartzailearen arteko integrazioaren helburua txertatuko dute politika eta zerbitzu publiko guztietan, izaera transbertsalez, immigranteen parte-hartze ekonomikoa, soziala, kulturala eta politikoa sustatuz”; edo “Estatuko Administrazio Orokorra, autonomia-erkidegoak eta udalak, beren integrazio planak erreferentziazat hartuta, lankidetzan arituko dira esparru honetan, eta beren ekintzak koordinatuko dituzte”.

Aipatutako erreferentzia horiek guztiak interesgarriak dira, Euskadiko toki-erakundeentzako 2/2016 Legeak —aurrerantzean, ETEL— adierazten baitu (17.35 artikulua) udalerrien berezko eskumena dela “Immigrazio alorrean gizarteratze-politikak kudeatzea, atzerritartasunaren inguruko legeriarekin bat etorrita eta erakunde autonomikoekin lankidetzan”.

Harrera atzerritarren gizarteratze-prozesuaren lehen fasea dela ulertuta, hori ere tokiko erakundeen eskumena da. Izan ere, IVAPek argitaratzen duen [2023 Tokiko Gidak](#), Euskadiko toki-administrazioentzako erreferentzia nagusietako bat dena bere jardueren orientazioari dagokionez, harrera immigrazioaren gizarteratze- edo

hiritartasun-politiken zati bat dela identifikatzen du, eta politika horietan toki-erakundeek dute eskumena.

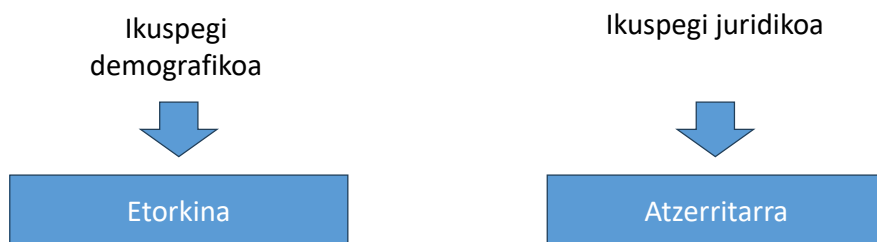

4. Kontzeptuak eta ikuspegiak

Harreraren esanahiak intuizioz izan dezakeen esanahiaz harago, politika publiko bat definitzean, planifikatzean eta baliabidez hornitzean, ezinbestekoa da gaia behar bezala ezagutzea eta hura behar bezala definitzea. Dokumentu honen planteamendua [“EAEko harrera-politikak diseinatzeko orientabideak”](#) dokumentuan jasotakoaren bertsio findu eta araztu bat da.

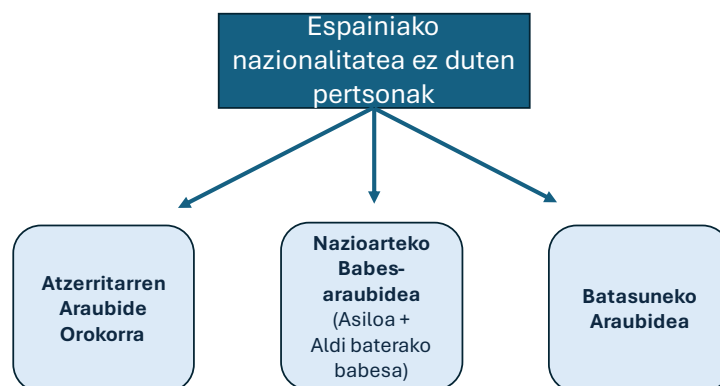
4.1. Immigrazioa eta atzerritartasuna

Dokumentuan zehar, bi irudi aipatuko ditugu —immigrazioa eta atzerritartasuna, funtsean—; bakoitzak ikuspegi propioari erantzuten dio, nahiz eta askotan nahastu egiten diren. Immigrazioari buruz hitz egiten dugunean, ikuspegi demografikotik ari gara. Aitzitik, atzerritartasunari buruz hitz egiten dugunean, ikuspegi legal edo juridiko batetik hitz egiten dugu.

Immigrazioak, jatorrizkoa ez den gizarte batera pertsonak iristek dakartzan biztanleria-mugimenduei egiten die erreferentzia. Atzerritartasuna hitza, aldiz, funtsean, termino juridikoa da, eta gizarte hartzailean jatorrizkoak ez diren pertsoneri egiten die erreferentzia.

Espainiako nazionalitatea izan gabe gure lurraldean bizi diren pertsonen kolektiboan sartzen dira Europar Batasuneko herrialdeetatik eta munduko gainerako herrialdeetatik (Europar Batasunetik kanpoko migratzaileak) migratutako pertsonak, bai eta pertsona errefuxiatuak ere. Talde horietako bakoitzari erregimen juridiko desberdina aplikatzen zaio.

Erregimen horiek integrazio-aukera eta integrazio-ibilbide oso desberdinak dakartzate berekin, eta horiek eragiten dieten pertsonen bizitza baldintzatzen dute.

4.2. Harrera eta herritarren integrazioa

Komunitate batera iristen diren pertsonen akonpainamendu prozesua da harrera, bere herritarrak, aitortuak izateaz gain, komunitateari dagozkion eskubide eta betebeharren bidez erabateko herritartasuna benetan gauza dezaten.

Zehatzago esanda, harrera lotuta dago lurraldean bizitzen ari diren pertsonak aurre egin behar dioten erakunde-, gizarte-, administrazio- eta lan-ingurune berria ezagutzeko beharrek. Ingurune hori ezagutzeko akonpainamendua —hainbat izapide, zerbitzu eta eremu dituen— formala edo ez-formala izan daiteke, planifikatua edo espontaneo, eta eragile instituzional, sozial edo auzotarrek egina. Erakunde publikoek egindako alderdi formalak eta planifikatuak osatzen du harrera-politika, eta gizarte batek immigranteen etorreraren aurrean martxan jartzen dituen jarduera, baliabide, jarrera eta diskurtsoen multzoa biltzen du.

Era berean, prozesu zabalago baten hasierako fasea da harrera. Prozesu hori migratzaileen herritar integrazioa da, eta, azkenean, behin betiko asentatuko dira. Herritarren integrazio hori bi norabidetan interpretatzen dugu, hau da, migratzaileen eta elkarrekin bizi diren gizartearen arteko egokitzapena eskatzen du, eta erantzukizuna gobernu hartzailearena, erakundeena eta komunitateena ere bada.

Iturria: geuk egina RECIren eta Blanca Garcésen hainbat materialekin.

4.3. Ikuspegiak eta perspektibak

Harrera-politikak hainbat ikuspegi ezberdinak kontuan hartuta diseinatu, inplementatu eta ebaluatu behar dira. Lehen aipatu dugun harreraren ikuskerarekin koherenteenak eta garrantzitsuenak honako hauek direla uste dugu:

- Eskubideen ikuspegia.** Eskubide horien titularren gaitasuna indartu nahi da eskubide horiek aldarrikatzeko, bai eta eskubide horiei erantzuna emateko ardura duten erakundeek eskaera horiei erantzuteko duten gaitasuna ere. Funtsezko elementuen inguruan egituratzen da, adibidez: erabateko herritartasuna, tratu-berdintasuna eta diskriminaziorik eza, eta zerbitzuetara baldintza berdinetan iristea.
- Kultura arteko ikuspegia.** Immigrazioaren eta kultura-aniztasunaren kudeaketa modu positiboan eta inklusiboan sustatzen duen eredu pluralista da, eta printzipio hauen inguruan egituratzen da: berdintasuna, desberdintasunerako eskubidea eta interakzio positiboa.
- Ikuspegi komunitarioa.** Politika publikoen hartzaileekin batera lan egiteko beharra bere gain hartzen du, gaitasun eta trebetasunak aitortuz. Komunitatea —ez termino kulturalistatzat hartuta, baizik eta harrera-prozesuan parte hartzen duten eragile instituzional, tekniko, herritar eta sozialen multzotzat— esku-hartzearen eremua eta subjektua da.
- Genero-ikuspegia eta ikuspegi interseksionala.** Euskal Autonomia Erkidegoko Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Legeko 3.5 eta

3.1.c artikuluek¹ ezartzen dute politika publiko guztietan sartu behar direla. Horretarako, berariaz aztertu behar dira emakumeen eta nesken harrera-beharrak, eta sexu/generoarekin, arrazializazioarekin, adinarekin edo klasearekin gurutzatzean sortzen diren errealitate bereziei erantzun behar zaie, besteak beste.

- E. Hizkuntza-ikuspegia. Euskarazko eta gaztelaniazko hizkuntza-gaitasunak eskuratzea elementu transbertsala da; izan ere, autonomian eta gizarte-garapenean eragiteaz gain, askotan, zuzenean erlazionatzen da beste arlo batzuekin, hala nola hezkuntza-arloarekin edo orain arduratzen gaituen enpleguarenarekin. Garrantzitsua da aipatzea Euskadira iristen diren pertsonak harremanetan jartzen direla euskararen eta gaztelaniaren erabilerak lurraldeen eta udalerrien arabera desberdinak diren hizkuntza-errealitate batekin. Hain zuzen ere, egoera diglosiko horren jakitun izanik, estrategia desberdinak beharko dira udal bakoitzean, bi erronka hauei erantzuteko: euskara eta euskalgintza euskal herritar berriei hurbiltzea, eta horiek euskarara hurbil daitezzen animatzea. Era berean, funtsezkoa da azpimarratzea beraiek ere beren hizkuntzen ondarearen ekarpena egiten dutela, eta ondare hori kontuan hartu beharrekoa dela.

4.4. Erantzukizun publikoa

Erantzukizun publikoa harrera-politiken multzoa da. Politika horien bidez, atzerritar jatorriko pertsonak errazago ezagutzen dituzte ingurune instituzional, sozial eta administratibo berriaren eskubideak. Eta praktikan jarri ahal izateko, programa, zerbitzu eta prestazio espezifiko batzuk jasotzen ditu, funtsean bi jarduera-ildori erantzuten dietenak:

- Eskubideak oinarri hartuta, ingurunea eta izapide eta zerbitzu/sistema publikoak ezagutzea, antolatzea eta erraztea, udalerrira iristen diren pertsonen ikuspegitik, bereziki atzerritar jatorrikoen ikuspegitik.
- Beste herritar batzuekin harremanetan jartzea, sare, talde, kolektibo, elkarte eta abarren bidez, garrantzi berezia izanik immigrazioaren/aniztasunaren aurrean jarrera eta diskurtso sozialak lantzeak.

Lehenengoa harrera-zerbitzuak konpondu ohi du; zerbitzu horrek informazioa, orientazioa, akonpainamendua eta beste zerbitzu eta sistema batzuetara bideratzea antolatzen ditu, beharrezkoa denean. Beraz, harrerarako tokiko politikak eraikitzekeo giltzarria izango litzateke.

---

¹ 1/2023 Legegintzako Dekretua, martxoaren 16koa, Emakumeen eta Gizonen berdintasunerako eta Emakumeen aurkako indarkeria Matxistatik Gabeko Pertsonen Berdintasunerako Legearen testu bategina onartzen duena.

Tokiko errealitate bakoitzaren berezitasuna errespetatuz, badirudi arreta berezia jarri behar zaiela sistema/zerbitzu/eremu horietako batzuei, harrera- eta integrazio-prozesuen kalitaterako, azkartasunerako eta arrakastarako funtsezko puntu baitira. Une honetan, esperientziaren arabera, honako sektore-eremu eta eragile hauek hartuko dute parte:

- Erroldatze-izapidea: praktika egokiak hartuz.
- Erregularizatzeko administratiboko izapideak: [Aholku-Sarea](#) sareak ematen dituen zerbitzuekin konektatuz, eta Migrazio eta Asilo Zuzendaritzak kudeatzen dituen [etxebizitzaren](#) egokitzapenari, [errotzeari](#) eta [integrazio-ahaleginari](#) buruzko txostenei dagokienez.
- Hezkuntza-eremua: funtsezkoa da aukera-berdintasunerako, euskarari dagokionez, eta funtsezkoa da atzerritar jatorriko pertsonen seme-alabak integratzeko.
- Enplegu-eremua: migratzeko motibazio nagusietako bati eta gure ekonomiaren beharrei erantzuten die. Betiere, eskubideei dagokienez, eta atzerritarren Espainiako estatuko egonaldia arautzen duen LOEX legearekin bat etorriz, eta lan-izaera sakonarekin egiten du hori.
- Hizkuntzak ikastea: euskaraz eta gaztelaniaz, eta horretarako dauden baliabideei dagokienez: helduentzako hezkuntza-zentroak (HHI), hizkuntza-eskola ofiziala, udal-euskaltegiak, [INGURA](#) edo [AISA](#).
- Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna. Eskubideez baliatzeko, ezinbestekoa da berdintasunerako eta indarkeria matxisten aurkako lege-eta gizarte-esparrua ezagutzea.
- Osasuna: pertsona ororen oinarritzko eskubideetako bat da, eta, neurri handi batean, Euskal Osasun Sistemarako sarbidearen bidez konpontzen da, doakoa eta unibertsala baita.

4.5. Integraltasun-bokazioa

Maiz entzuten dira gizarte-ehunak sustatutako kontzeptuak, hala nola *herri-harrera* edo harrera integrala, arreta berezia jartzen saiatuz integraltasun-bokazioa duten pertsonen beharrei erantzutean. Hau da, ulertu behar da atzerritar jatorriko pertsonak lehen urratsak ematen dituztenean beren bizi-proiektuak gizarte hartzailean garatzeko, beharrezkoa dela oinarrizkoenaz, premiazkoenaz edo administrazio-errealitate hutsei lotutakoaz gain besterik ere aintzat hartzea.

Integraltasunak erantzukizun publikoari eragiten dio, bai giza harrera duin eta enpatikoa eskaintzeko, bai pertsonen behar guztiei erantzuteko. Hala, bokazio hori harrera-politiketan gauzatzen den errealitate bihurtzeko, beharrezkoa da aurreko paragrafoan aipatutako ia sistema/zerbitzu/eremu guztiekin hitz egitea.

Erakundearen baliabide eta gaitasunekin bat etorritik, jarduerak garatzen edo loturak sortzen saiatu beharko du, harrera transbertsalizatzeko; izan ere, horrela, modu esanguratsuan laguntzen zaio harrerari izaera integrala ematen.

Era berean, integraltasun-bokazioak berekin dakar ulertzea pertsona guztiek ez dituztela behar berak, edo, bestela esanda, pertsona batzuek, beren baldintza batzuei esker, behar espezifikoak dituztela, hala nola hurrek, emakumeek, LGTBI pertsonak, etab., eta, jakina, ezaugarri horiek gurutzatzearen beharra. Beraz, integraltasuna ezin dugu generoaren eta interseksionalitatearen ikuspegitik bereizi.

Jakina, integraltasunak euskarazko eta gaztelaniazko hizkuntza-gaitasunak ere barne hartzen ditu. Elementu transbertsala ere badira. Hizkuntza-politikak harrera-politiketan parte hartu behar du, enplegu-, gizarteratze-, osasun-, hezkuntza- edo berdintasun-politikek duten presentzia berarekin. Hala, harrera-zerbitzuetan, pertsona migratuei honako hauen berri eman behar zaie: gure gizartean bi hizkuntza daudela, bertako ingurunean euskara nola erabiltzen den, eta hizkuntzak duen garrantzia gizartean moldatzeko, enplegua lortzeko, edo hezkuntza-sisteman duen presentzia. Hasiera-hasieratik ikusi behar dute beren bizitzako elementuetako bat dela.

Azkenik, tokiko harrera-politikak diseinatzean, garrantzitsua da politika horiek gizarte osoaren gizarte-ongizatera bideratutako politika publikoen integraltasun zabalago eta osoagoan parte hartzea. Hala, erakundeek herritarrei jakinarazi behar diete harrera-politikak implementatzeak berekin dakarrela, epe luzera, ongizatea hobetzea, ez bakarrik atzerritarrentzat, baita gizarte osoarentzat ere. Beraz, haien beharra kontuan hartzea onura komuna da, eta gizarte-kohesioari eragingo dio.

4.6. Oinarri komunitarioa

Tokiko harreraz ari garenean, herritarrengandik hurbilen dagoen erakunde-mailaren eskumenaz ari gara, eta, horrez gain, espazio fisiko, harreman-eremu eta sinboliko jakin batean gertatzen dela nabarmentzen saiatzen gara. Errealitate horretatik ezin dugu komunitario dena bereizi, halako moldez non baiezia baitaiteke, hein batean, harrera komunitatean gertatzen dela. Pertinentzia-sentimendu positiboak eraikitzeke errealitate egokia.

Baieztapen horrek esan nahi du eragile instituzional, tekniko, sozial eta herritarren sare edo bilbe batean jarri behar dela arreta; eta, alde horretatik, onartu behar da aurreko ataletan azaldu ditugun prozesu sozialetan parte hartzen duen sare hori izango dela harrera-politikaren hartzaila eta subjektua.

Komunitate-oinarria eratzen da eragile horiek kolektiboki lan egiten dutenean bizi-baldintzak hobetzearekin edo gizarteratzearekin zerikusia duten helburu kolektiboen gainean, eta, aldi berean, herritarrak antolatzeko moduak indartzen direnean. Kasu honetan, helburu kolektiboa harrera da.

Garrantzitsua da aipatzea esku-hartzearen erantzukizun publikoa eta oinarri komunitarioa osagarriak izan daitezkeela, bi logika kontrajarri izan beharrean edo harreran lekua hartzeko lehian aritu beharrean. Izan ere, informazioa, orientazioa eta akonpainamendua emateko harrerari esleitu dizkiogun eginkizunetara itzuliz, erraza

Hitzordu horiek une garrantzitsuetan, hala nola erroldatze-unean, erraztasunak ematen ditu pertsonen joan-etorriak antolatzeke, bai harrera-zerbitzurako, bai gainerako zerbitzu eta erantzukizun publikoko sistemetarako.

Kasu bakoitzeko harrera-behar bereziei buruz profesionalek egindako aurrez aurreko elkarrizketa batzuetan zehazten da harrera, eta genero- eta intersekzio-azterketa bat egiten da pertsonekin egindako "elkarrizketa epeletik" abiatuta. Beraz, espazio bat eta denbora bat behar dira egiteko. Eta, hain zuzen ere, espazio, denbora eta profesional hori batzen ditugunean sortzen da berariazko zerbitzu bat.

Nolanahi ere, zerbitzu hori, hasieran, ez litzateke egin behar Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemaren diru-zorroaren esparruan, baizik eta immigrazioan, kulturartekotasunean, berdintasunean edo bizikidetzan eskumena duten arloetan.

5. Tokiko harrera-politika bat diseinatzeko urratsak

1. urratsa: Bultzada partekatu bat

Maila lokalean borondateak adostea sustatzea, politikariak, teknikariak, gizarte-eragileak eta herritarrak barne hartzen dituen, harrera-politika sustatzeko edo hobetzeko.

2. urratsa: Beharren diagnostikoa

Tokiko harrera-beharrak behar bezala identifikatzea, eta, ondoren, harrera-politikarekin aktibatuko diren baliabideak behar bezala dimentsionatzea.

3. urratsa: Baliabideen gida

Erakunde-, gizarte- eta administrazio-inguruneari buruzko informazio guztia biltzea eta antolatzea, eta, ondoren, harrera-politikako gainerako prestazioak antolatzea.

4. urratsa: Harrera-protokoloa

Harrera-prozesuan parte hartuko duten eragile instituzional eta komunitario guztien esku-hartzea ordenatzea.

5. urratsa: Harrera-zerbitzua

Erantzukizun publikotik eskainiko den oinarriko prestazioa ezartzea, eta hori gauzatzeko behar diren baliabide materialak eta giza baliabideak definitzea.

Hautazkoa: Beste zerbitzu eta baliabide osagarri batzuk

Bai erakundeak bai komunitateko eragileek aktiba ditzaketen harrera-zerbitzuaren prestazio osagarriak ezartzea.

6. urratsa: Udalen eta erakundeen arteko koordinazioa

Harreman-sistema sortzea tokiko erakundearen barruan eta beste erakunde eta gizarte-erakunde batzuekin, harrera-politika aurrera eramateko.

7. urratsa: Etengabeko ebaluazioa

Planifikatutakoa gauzatzea, aurreikusitako emaitzen lorpena eta harrera-politikara bideratutako baliabideen eta emaitzen arteko etengabeko oreka monitorizatzea.

Prozesu edo metodologia hau hainbat tamainatako udalerrietan arrakastaz probatzen ari diren diagnostikoak, protokoloak edo zerbitzuak bezalako tresnen garapenean oinarritzen da. Helburua da edozein toki-erakundek bere kabuz harrera-politika oso bat diseinatu eta ezarri ahal izatea, EAEko eskumen- eta erakunde-esparruarekin bat etorritik eta arestian azaldutako esparru teorikoarekin bat etorritik.

Metodologia hori hainbat urrats sekuentzialen inguruan egituratzen da, ondo identifikatutako helburu, eduki eta emaitzekin. Hala ere, toki-erakunde bakoitzak bere errealitatera egokitu beharko du proposatutako prozesu hori.

1. urratsa: Bultzada partekatu bat

Helburua	Maila lokalean borondateak adostea sustatzea, politikariak, teknikariak, gizarte-eragileak eta herritarrak barne hartzen dituen, harrera-politika sustatzeko edo hobetzeko.
----------	---

Harrera-politika on bat inplementatzea erakundeen, gizarte-eragileen eta herritarren ekintza ehuntzeko ariketa bat da. Toki-erakundearen barruan eta erantzukizun publikoko beste zerbitzu eta sistema batzuekin harreman-sistema ona lortzea. Gure herri eta hirietan hasten dituzten pertsonen bizitza-proiektuei euskarri izango diren hainbat programa eta zerbitzu uztartzea.

Komunitatearen bultzada partekatua behar dute, hau da, behin baino gehiagotan aipatu dugun bezala, gizarteratzearen inguruko helburu kolektibo bat partekatuko duen eragile-multzo horrena, hala nola harrera-zerbitzu berri bat sortzea.

Bultzada partekatu hori kontrastatu egin beharko litzateke, adibidez, Udalbatzan edo tokiko erakundearen erabakiak hartzeko dagokion organoan, immigrazioko, aniztasuneko, berdintasuneko, gizarteratzeko eta euskararako tokiko teknikariekin lantaldeetan edo immigrazioko, kulturartekotasuneko, aniztasuneko, berdintasuneko edo gizarteratzeko tokiko foro edo mahaietan.

2. urratsa: Beharren diagnostikoa

Helburua	Tokiko harrera-beharrak behar bezala identifikatzea, eta, ondoren, harrera-politikarekin aktibatuko diren baliabideak behar bezala dimentsionatzea.
----------	---

Beharren diagnostikoa funtsezko unea da edozein politika publiko diseinatzeko, eta harrera ez da salbuespena. Une egokia da komunitate osoari (teknikariak, hirugarren sektorea, herritarrak) eta, batez ere, udalerrian bizi diren atzeritarrei herritarrak integratzeko eta hartzeko prozesuei buruz galdetzeko eta kontsulta egiteko, eta alderdi bideratzaileak, absenteak edo mugatzaileak zein izan diren identifikatzeko.

Harrera-argazkiaren zati kualitatiboago hori izaera kuantitatiboagoa duen beste batekin osatu behar dugu, helmugako fluxuei, jatorriei, ezaugarri soziodemografikoei

eta abarri buruzko batekin. Eta prozesu horietan esku hartzen ari diren eragile guztien mapa osatu bat eraikitzeke unea ere bada.

Diagnostiko horrekin estu lotuta, batzuetan, aurrera egin daiteke atzemandako beharrei erantzuteko martxan jarriko diren ekintzen plangintzan ere. Beste batzuetan, batez ere udalerrri handiagoen kasuan, urrats edo prozesu bereizietan bereiz daitezke.

Planaz ari garenean, ibilbide honetako hurrengo urratsetan egingo ditugun jarduerak identifikatzeaz, lehenesteaz, egutegiez eta baliabide material eta ekonomikoez hornitzeaz ari gara. Beraz, puntu honetan beharrezkoa da erabakiak hartzea maila politiko-instituzionalean.

3. urratsa: Baliabideen gida

Helburua	Erakunde-, gizarte- eta administrazio-inguruneari buruzko informazio guztia biltzea eta antolatzea, eta, ondoren, harrera-politikako gainerako prestazioak antolatzea.
----------	--

Harrera-zerbitzua emateko erabiltzen den materiala da, eta tokiko, foru-aldundietako edo autonomia-erkidegoetako baliabide eta zerbitzuei buruzko informazioa biltzen du; orokorrak herritar guztientzat edo espezifikoa migratuentzat. Jasotzen duen informazioak ez die erantzuten iritsieraren lehen uneko behar premiazkoei soilik; integraltasun-bokaziotik, hainbat sektore-eremuri eta hirugarren sektoreak eta erkidegoko ehunak eskaintzen ditueni buruzko informazioa ematen ere saiatzen da.

Material hori publikoa da, eta edukiaren antolamenduak migratuen beharrei erantzun behar die. Entregatzeko une egokia erroldatze-izapidea da, baina beste edozeinetan baliagarria izan daiteke. Modu fisikoan eta online eskuragarri egon behar du tokiko erakundearen webgunean.

4. urratsa: Harrera-protokoloa

Helburua	Harrera-prozesuan parte hartuko duten eragile instituzional eta komunitario guztien esku-hartzea ordenatzea.
----------	--

Protokolo bat dokumentu batean zehazten da, eta helburua da kapitulu honetako 2. urratseko plangintzan jasotako jarduera batzuk antolatzea. Informazioa, orientazioa eta bideratzea nola, noiz, nork egingo dituen eta zer izango diren definitu nahi du. Hori egin ahal izateko, ezinbestekoa da argi izatea zein diren tokiko harrera-beharrak, zer baliabide erabili ahal izango diren horiek arintzeko, eta zer konpromiso hartuko dituzten esku hartuko duten eragileek.

Ahal dela, modu parte-hartzailean egin behar da, adibidez, 1. urratsean definitu dugun lantaldea dinamizatuz.

Galdetu dezakegu ea posible den berariazko zerbitzu bat sortzea barne hartzen ez duen protokolo bat izatea, eskubideen ikuspegitik pentsatzen ari garenean. Hau da, ba ote litekeen atzerritar jatorriko pertsonen harreran informazioa, orientazioa eta akonpainamendua jasotzea, hori ziurtatzeko berariazko prestaziorik edo zerbitzurik egon ezean.

5. urratsa: Harrera-zerbitzua

Helburua

Erantzukizun publikotik eskainiko den oinarrizko prestazioa ezartzea, eta hori gauzatzeko behar diren baliabide materialak eta giza baliabideak definitzea.

Aurreko ataletan esan dugu harrerako erantzukizun publikoak baliabideak, programak eta zerbitzuak aktibatzea zekarrela. Baliabide, programa eta zerbitzu horien lehen helburua da ingurunea ezagutzea, eta, zehazki, izapide eta zerbitzu/sistema publikoak, udalerrira, bereziki atzerritik, iristen diren pertsonen ikuspegitik. Harrera-zerbitzua ematea da konpromiso hori zehaztea.

4.7 puntuan azaldu dugu jada, eta garrantzitsua da gogoratzea hori dela beharrezko den tokiko harrera-politiken jauzi kualitatibo eta kuantitatiboaren giltzarria.

Hautazkoa: beste zerbitzu eta baliabide osagarri batzuk

Helburua

Bai erakundeak bai komunitateko eragileek aktiba ditzaketen harrera-zerbitzuaren prestazio osagarriak ezartzea.

Elkarrizketa pertsonalak egiteak ez ditu konpontzen proiektuak ingurune berri batean hasten dituzten atzerritar jatorriko pertsonen harrera-behar guztiak. Horregatik, harrera-politikek integritasuna izan behar dutenez, beste programa eta baliabide osagarri batzuk aktibatu behar dira. Hala ere, programa horiek ezin dute, inola ere, 4.7 eta 5.4 ataletan aurkeztu dugun harrera-zerbitzua ordezkatu, eta ez dute ordezkatu behar.

Horietan guztietan, erantzukizun publikoa eta, aldi berean, gizarte-ehunarekiko lankidetzan sakontzeko aukerak egongo dira. Izan ere, programa eta baliabide osagarri horietako batzuek argi eta garbi indartzen dute komunitate-dimentsio hori.

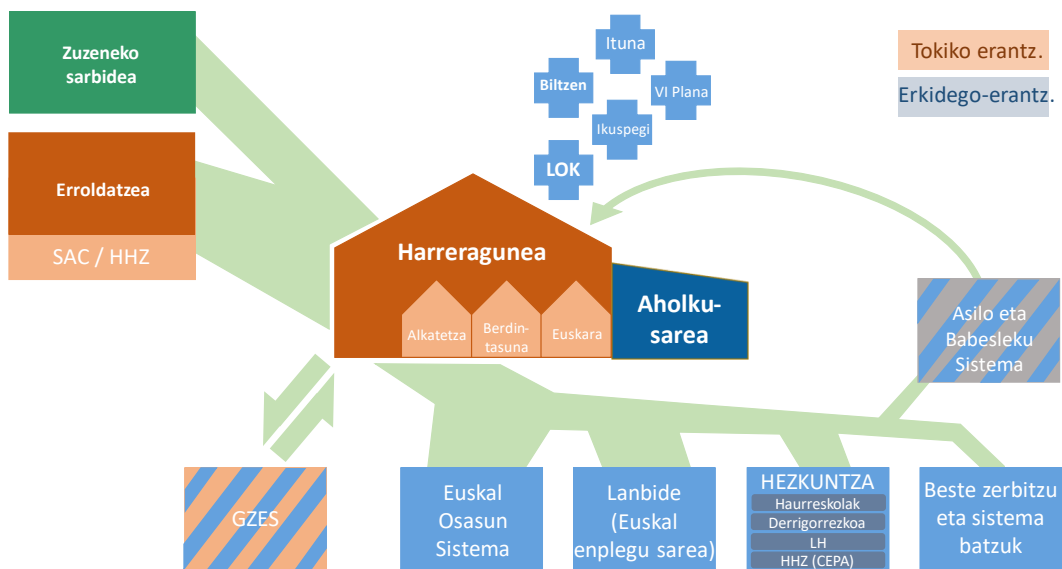
Gure inguruan ezartzen ari diren programa osagarri nagusiak honako hauek dira: *Ongietorri saioak*, atzerritartasunari, tratu-berdintasunari eta diskriminaziorik ezari edo emakumeen eta gizonen arteko berdintasunezko harremanei buruzko saioak; familia berriro elkartzeko prozesuen inguruko dinamikak; eta eraikuntza-proiektuak.

6. urratsa: Udalen eta erakundeen arteko koordinazioa

Helburua	Harreman-sistema sortzea tokiko erakundearen barruan eta beste erakunde eta gizarte-erakunde batzuekin, harrera-politika aurrera eramateko.
-----------------	---

Harrera-zerbitzuak (Harreragunea) hainbat udal-zerbitzu eta -arlorekin koordinatzen dira, bai eta autonomia-erkidegoko zerbitzu eta sistemekin ere (kontuan hartu behar da ETELen 17. artikulua 35. atalaren literaltasuna). Eta, gainera, haietarantz deribazioak egiten dituen kasuetan, aurrez ezarritako eta adostutako prozeduren arabera egiten du.

Harreman-sistema horren irudikapena, maila anitzeko gobernantza-ariketa gisa ulertuta, irudian jasotzen duguna izan liteke.

Ondoren, eskema honen puntu nagusietako batzuk aipatuko ditugu:

- **Udal-barneko koordinazioa**
Udal-barneko koordinazio-gune garrantzitsu bat dago. Ia udal-arlo guztiekin egin daitezkeen koordinazio horretan, batzuekikoak lehentasunezkoak izan behar dira, hala nola Alkatetzarekikoak, Berdintasunarekikoak edo Euskararekikoak.
- **Errolda zerbitzuarekin koordinatzea, bereziki**
Harreraguneko sarbidearekin oso lotuta dago, baina ez da bakarra, ez eta nagusia ere. Hala ere, une garrantzitsua da harrera-zerbitzuari buruzko informazioa emateko. Bi noranzkokoak da errolda-Harreragune deribazioa.
- **Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemarekin koordinatzea**
Sistema nagusietako bat Gizarte Zerbitzuena da. Alde batetik, harrera-fasean gizarte-bazterketa egoeran edo horretarako arrisku larrian dauden pertsonak bideratzeko gune gisa. Halaber, baita sistema honek hartzen dituen gainerako gorabeheretan sartzen direnak ere, hala nola mendekotasuna edo babesik eza (haurtzarokoa edo indarkeria matxistagatikoa). Era berean, Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemak beste pertsona batzuk ere bideratu ditzake edo bideratu ohi ditu, haien beharra harrera zerbitzu baten prestazio teknikoekin (ingurunea ezagutzea) lotuago dagoenean gizarte zerbitzuetako espezializatuenekin baino.
- **Migrazio eta Asilo Zuzendaritzarekin koordinatzea**
Harrera-politika bat diseinatzeko eta, bereziki, deskribatzen ari garen bezalako zerbitzu espezifiko bat inplementatzeko, tokiko erakundeek Eusko Jaurlaritzaren babesa eta koordinazioa dute, Migrazio eta Asilo Zuzendaritzaren bidez. Zuzendaritza honek funtsezko baliabide eta zerbitzu batzuk jartzen ditu eskura. Hauek dira nagusiak:
  - Aholku-sarea erregularizazio administratiborako.
  - Ikuspegi, Immigrazioaren Euskal Behatokiaren babesa, datu estatistikoaren, erroldaren, INEren, analisi soziologikoaren... ustiapenean, edo diagnostikoak egiteko.
  - Biltzen-en akonpainamendua hainbat arlotan, besteak beste, prestakuntza, sentsibilizazioa, aholkularitza eta harrera-protokoloak egiteko.
  - Tokiko erakundeei berariaz zuzendutako urteko deialdien bidez finantzaketa lortzea.
  - Migraziorako Euskal Gizarte Itunaren erreferentziak eta kulturartekotasuna eta immigrazioa planifikatzeko tresnak.

- Beste sistema autonomiko batzuekiko koordinazioa
Atzerritar jatorriko pertsonak izaera orokorreko beste zerbitzu eta sistema batzuetara behar bezala bideratzeko. Hala, funtsezkoa izango da orientazioa ematea honako hauetarako: OTIa (osasan-txartel indibiduala) lortzeko, euskal osasun-sistemara iristeko; Lanbiderako (edo, bestela, behar den prestakuntza eta lan-orientaziorako), enplegurako sarbide erregularrerako; euskal hezkuntza-sistemarako, maila eta modalitate guztietan (arreta berezia jarriko zaie adingabeei, harrera-gune nagusi gisa); edo beste zerbitzu eta sistema batzuetarako.
- Asilo- eta babes-sistemarekin (SAPIT) koordinatzea
Harreragunerekin lotura duen beste sistema bat, kasu honetan berariazkoa eta ez-orokorra, asilo eta babeslekuarena da. Harreragune Atzerritarren Erregimen Orokorra eta Erregimen Komunitarioa aplikatu behar zaien atzerritar jatorriko biztanleentzat pentsatuta dago, eta haren hartzaile nagusia da. Hala ere, ez die atak ixten beren erreferentzia-sistemaren bidez konpondu gabeko harrera-beharrak izan ditzaketen beste pertsona batzuei. Horixe da nazioarteko babesa eskatzen duten pertsonen profil batzuen kasua.

7. urratsa: Etengabeko ebaluazioa

Helburua	Planifikatutakoa gauzatzea, aurreikusitako emaitzen lorpena eta harrera-politikara bideratutako baliabideen eta emaitzen arteko etengabeko oreka monitorizatzea.
----------	--

Politika publiko guztiak ebaluatu eta doitu egin behar dira. Harrerakoek eta, bereziki, baliabide eta zerbitzu guztien bihotz diren protokoloek dokumentu biziak izan nahi dute, hau da, errealitate aldakorrera egokitu, eta, batez ere, eragile inplikatuak eguneroko jardunean bereganatzen duten ezagutzatik abiatuta hobetu nahi direnak.

Hori dela eta, behar adina aldiz aldatu eta egokitu beharko da, helburua betetzen duela ziurtatzeko. Etengabeko berrikuspen hori, akats bat izan beharrean, bertuterik onena da egunerokoan erabilgarria eta orientatzailea izan nahi duen tresna baten bidez.